

Egy újabb disztópia

Margaret Atwood – a kanadai író neve hallatán *A szolgálólány meséje* az, ami szinte mindenkinek eszébe jut, kinek a könyv, kinek a filmsorozat. A *Testamentumok* szintén ismert lehet, hiszen a közönségsikert elért disztópia folytatása, azt azonban talál kevesebben tudják, hogy a szerző több disztópiát is írt. A *MaddAddam*-trilógia három kötetében egy olyan világot rajzol meg, melyben már mindennapos a transzgenetikus élőlények létrehozása, ám miközben az úgynevezett Kampuszokon a tudósok élhető életben részesülnek, a plebsztelepen már alig van élelem. A tudósok egyike úgy dönt, kipusztítja az

embereket azért, hogy helyük legyen az általa megtervezett és létrehozott embereknek(?), terve sikerrel jár, a trilógia köteteiből pedig megismerhetjük azt, hogyan történik meg az Isten kertészei által csak Száraz Özönvíznek nevezett járvány, hogyan és hol élnek túl azt néhányan, s hogyan élhetnek együtt a guvatkákknak nevezett teremtmények az emberekkel. A trilógia három kötet – *Guvat és Gazella*, *Az özönvíz éve* és *MaddAddam* – több kiadásban is megjelent magyarul.

A *Legvégül a szív* szintén disztópia, ez 2015-ben jelent meg angolul, magyarul pedig 2021-ben a Jelenkor Kiadónál. Ebben a könyvben győzött a gazdasági válság, a főszereplők, Charmaine és Stan ennek hatására veszítik el otthonukat, munkájukat. Charmaine pincérnőként dolgozik még, s az autójukban élnek – amelyben és amellyel gyakorta éjjel kell elmenekülniük a fosztogatók elől. Stan testvérétől, Conortól is kérhetne segítséget, de a törvény szélén egyensúlyozó, azon olykor átbillentő fivér illegális munkát kínálna, így később kap ismét szerepet a történetben.

Charmaine látja meg azt a hirdetést, melyben a Pozitron Projekt tagfelvételt hirdet Consilience városába. Ugyan a kiválasztottnak minden kapcsolatot meg kell szakítaniuk a külvilággal, de cserében békében élhetnek – úgy, hogy egy hónapot egy bájos családi házban, egy hónapot pedig börtönben töltenek el. A Consilience/Pozitron ikerváros egy kísérlet, melyben a lakók fele egy

hónapig fegyőr, a másik hónapban fegyenc, s mint a projekt vezetői állítják, ily módon megoldódik a foglalkoztatottság, hiszen a Pozitron fegyházban épp fegyencként élők is hasznos munkát végeznek. Ami ellenben tilos: bármilyen kapcsolat a váltótársakkal.

Stan és felesége a maradás mellett döntenek, ám nemsokára kiderül, hogy ez esetben is – ahogy az már lenni szokott – ha valami túl szép ahhoz, hogy igaz legyen, az valójában vagy nem szép, vagy nem igaz. Stan cédulát talál a hűtő alatt, amiben Jasmine szenvedélyes üzenetet hagy Maxnek, s bár fantáziáját felgyújtja az üzenet, azt legmerészebb álmában sem gondolná, hogy Max ugyan valójában a váltótársuk, Jasmine pedig a saját neje. S ez még csak a kezdetét jelenti a bonyodalmaknak, titkoknak, játszma-knak, melyek során a projekt egyik alapítója fordul a másik ellen, amikor utóbbi a nagyobb profit érdekében előbbi számára már elfogadhatatlan tetteket követ el. Stanra hárul a feladat, hogy Consilience bűnös titkait eljuttassa a külvilágnak, ehhez azonban személyazonosságot kell cserélnie, szembesülnie kell azzal, hogy valaki a feleségéhez hasonlatos poszszibilibotot (élethű szexrobot) rendel, bízni kell abban, hogy kivégzése során mégsem a halált okozó szert injektálja bele kivégzője – akinek személye hatalmas meglepetés a férjnek.

Stan a külvilágban Elvis-imitátorok között talál menedéket mindaddig, míg mutatóványosnak álcázott testvére segítségével megszabadulhat a veszélyes adathordozótól, Charmaine-t is kimenekítik Consilience-ből, átesik – vagy mégsem? – azon az agyműtéten, melynek következményeként beleszeret az első... akármibe, amit meglát, feltéve ha annak két szeme van. Ő szerencsés, mert férjét látja meg először, a könyv egy másik szereplője rosszabbul jár, hiszen ő egy kötött kék játékmackót pillant meg először, s iránta gyullad olthatatlan szerelemre...

Annak ellenére, hogy nagyon komoly kérdések merülnek fel a könyvben, az előzőleg említettebekenél vidámabb hangulatú a kötet; néha az az érzésünk, hogy a szerző nemcsak az elképzelt jövőről ír finom iróniával, hanem – ha nem is sértő módon, de – olykor gúnyt űz saját szereplői gondolataiból, sztereotípiáiból, viselkedéséből is. Nem ajánljuk a könyvet azoknak, akik *A szolgálólány meséjének* világát keresnék a könyvben, azoknak azonban kellemes perceket szerezhet a kötet, akik kíváncsiak arra, milyen lehetséges forgatókönyveket képzel el Margaret Atwood a talán nem is olyan távoli jövőről.

Fried Noémi Lujza